

נציבות שירות המדינה

הודעות

הודעה עא/11

כ"א בשבט התשע"א (26.1.2011)

הודעה מס' עא/11

חוק עבודת נשים (תיקון מס' 46), התש"ע-2010 - הארכת חופשת לידה

1. תיקון מס' 46 לחוק הנ"ל, מאריך את חופשת הלידה לעובדת שהשלימה 12 חודשי עבודה בשירות מ-14 שבועות ל-26 שבועות. יחד עם זאת, תיקון החוק אינו מאריך את התקופות שבגינם משולמים דמי לידה לפי חוק הביטוח הלאומי. עובדת תהיה זכאית לדמי לידה לתקופה מקסימאלית של 14 שבועות בתוספת הארכות בשל מצבים מיוחדים כגון: לידה רב עוברית ואשפוז הילד או האם.
2. חופשת הלידה לעובדת שלא השלימה 12 חודשי עבודה בשירות המדינה, בטרם יציאתה לחופשת לידה, תמשיך להיות 14 שבועות בלבד, מהם 7 שבועות או פחות, כרצון העובדת לפני יום הלידה המשוער, והשאר אחרי יום הלידה.
3. אם העובדת מימשה את זכאותה לתקופת הארכה בשל מצבים מיוחדים כאמור בסיפא של סעיף 1 לעיל, תיווסף תקופת ההארכה לתקופת חופשת הלידה (26 או 14 שבועות לפי העניין), ולא תגרע מזכותה לצאת לחופשה ללא משכורת בתום חופשת הלידה.
4. נוסף לכך, החוק מאפשר לעובדת החפצה בכך לקצר את חופשת הלידה, ובלבד שהתקופה לא תפחת מ-14 שבועות. אם העובדת מימשה את זכאותה לתקופת הארכה מיוחדת כאמור לעיל, חופשה הלידה לא תפחת מ-14 שבועות בתוספת תקופת ההארכה.
5. עובדת שהתייצבה לעבודה או שהודיעה על רצונה לקצר את חופשת הלידה ולחזור לעבודה, לא יוכל המעביד לדחות את החזרתה לעבודה למשך יותר מ-3 שבועות מיום שהודיעה כאמור, ובלבד שחופשת הלידה לא תפחת מתחת ל-14 שבועות.
6. עובדת רשאית להיעדר מעבודתה, מתום חופשת הלידה, מספר חודשים כרבע ממספר החודשים בהם עבדה במדינה, אך לא יותר מ-12 חודשים מיום הלידה וחלק של חודש לא יבוא במניין. ממספר החודשים להם תהיה העובדת רשאית להיעדר כאמור, יופחת מספר השבועות שבהם עלתה חופשת הלידה שנוצלה על-ידי העובדת, בתוספת הארכות המוזכרות בסעיף 1 לעיל על 14 שבועות, או על תקופה של 14 שבועות בתוספת הארכות.
7. עובדת הזכאית לחופשת לידה בת 26 שבועות, תחשב תקופת חופשת הלידה בעדה היא אינה זכאית לדמי לידה מהמוסד לביטוח לאומי ועד תום תקופת חופשת הלידה (מהשבוע ה-14 ועד ה-26, או עד לסיומה של חופשת הלידה, לפי הודעת העובדת לפי המוקדם מביניהם) כתקופת עבודה לצבירת זכויות התלויות בוותק, לרבות צבירת ותק לדרגה, דמי הבראה וכן לעניין צבירת ימי חופשה ומחלה. עם זאת, בעניין זכויות פנסיה לגבי תקופת חופשת הלידה כאמור, יחולו הוראות התקשי"ר הרלוונטיות לנושא חופשה ללא משכורת.

8. מטרת תיקון החוק היא, לאפשר לעובדת להקדיש זמן מספק לטיפול הקשר עם ילדה בחודשים הראשונים לחייו, שכן לקשר הזה יש חשיבות מיוחדת ולמנוחה, תוך שמירה על זכותה להמשך העסקתה.

9. תחולת הוראות אלה החל מיום ב' בניסן התש"ע (17.3.2010).

10. התיקון לתקשי"ר בהתאם לנ"ל ותיקונים אחרים כלולים בדפי ההחלפה המצורפים להודעה זו.

אהוד פראוור
ממלא מקום נציב שירות המדינה

תיקונים בהחלפת דפים

להכניס את הדפים שכותרותיהם			להוציא את הדפים שכותרותיהם			אסמכתא
(דף אחד)	11.968 (עמ' 7)		(דף אחד)	11.968 (עמ' 7)		קביעת הרכב ועדת איתור למשרת הממונה על ההגבלים העסקיים במשרד התמ"ת
(דף אחד)	24.403 - 24.401		(דף אחד)	24.403 - 24.401		עא/11 (פסקה 24.411)
(דף אחד)	33.106 - 33.101		(דף אחד)	33.106 - 33.101		עא/11 (פסקה 33.120(א))
(דף אחד)	33.209		(דף אחד)	33.209		עא/11 (פסקה 33.212(א))
(דף אחד)	33.311 - 33.301		(דף אחד)	33.311 - 33.301		עריכה
(דף אחד)	33.331		(דף אחד)	33.331		עא/11 (פסקאות: 33.333, 33.331, 33.334(א))
(דף אחד)	33.342 - 33.336		(דף אחד)	33.343 - 33.336		עא/11 (פסקאות: 33.338(ד), 33.343(א), 33.347(ב))
(דף אחד)	33.361 - 33.352		(דף אחד)	33.361 - 33.353		עא/11 (פסקה 33.361(ב))
(דף אחד)	33.451 - 33.441		(דף אחד)	33.451 - 33.441		עא/11 (פסקה 33.443)

משרד הפנים			
המשרה	הרכב הוועדה	מספר החלטת הממשלה ומועדה	אישור המינוי
הממונה לפי חוק עובדים זרים	מנכ"ל משרד הפנים או נציגו (יו"ר); נציב שירות המדינה או נציגו; מנכ"ל התמ"ת או נציגו; הממונה על התקציבים או נציגו; איש ציבור בעל רקע בתחום שוק העבודה והעובדים הזרים שימנה מנכ"ל משרד הפנים בהתייעצות עם נציב שירות המדינה ועם מנכ"ל משרד התמ"ת והממונה על התקציבים; איש אקדמיה בכיר בעל ידע ומומחיות בתחום העובדים הזרים שימנה נציב שירות המדינה בהתייעצות עם מנכ"ל משרד הפנים, התמ"ת והממונה על התקציבים. (ס/ט/28)	4402 (11.1.2009)	ממשלה, לפי חוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959, סעיף 23
ממונים על המחוז	מנכ"ל משרד הפנים (יו"ר); נציב שירות המדינה או נציגו; עובד מדינה בכיר בכל ידע בתחומי המשרה שימנה נציב שירות המדינה, על דעת היועץ המשפטי לממשלה; נציג ציבור בעל ידע והיכרות בתחום הניהול ובתחומי המשרה, שימנה מנכ"ל משרד הפנים בהתייעצות עם נציב שירות המדינה; איש האקדמיה, שהוא חבר סגל במוסד אקדמי בעל היכרות בתחום השלטון המקומי שימנה נציב שירות המדינה, בהתייעצות עם מנכ"ל משרד הפנים. (ס/ח/23)	3406 (7.4.2008)	ממשלה, לפי חוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959, סעיף 23
מנהל מינהל השלטון המקומי	מנכ"ל משרד הפנים או נציגו (יו"ר); נציב שירות המדינה או נציגו; עובד מדינה בכיר בעל ידע בתחום, שימנה נציב שירות המדינה בהתייעצות עם מנכ"ל משרד הפנים; איש אקדמיה בעל ידע והיכרות בתחום, שימנה מנכ"ל משרד הפנים בהתייעצות עם נציב שירות המדינה; איש ציבור בעל ידע והיכרות בתחום, שימנה מנכ"ל משרד הפנים בהתייעצות עם נציב שירות המדינה.	2119 (24.6.2004)	ממשלה, לפי חוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959, סעיף 23
מנהל מינהל התכנון	מנכ"ל משרד הפנים או נציגו (יו"ר); נציב שירות המדינה או נציגו; דיקן הפקולטה לארכיטקטורה ובינוי ערים בטכניון בחיפה או נציגו מקרב סגל הפקולטה; עובד בכיר במשרד ממשלתי אחר בעל מומחיות בתחום התכנון (ימונה על-ידי נציב שירות המדינה); נציג ציבור מומחה בתחום התכנון (ימונה על-ידי נציב שירות המדינה בהתייעצות עם שר הפנים).	2548 + 2546 (29.9.2002)	ממשלה, לפי חוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959, סעיף 23
נציב ומפקח כבאות והצלה	מנכ"ל משרד הפנים או נציגו (יו"ר); נציב שירות המדינה או נציגו; יו"ר המרכז לשלטון המקומי או נציגו; אלוף פיקוד העורף או נציג בכיר מטעמו; מומחה בתחום הכיבוי (ימונה על-ידי מנכ"ל משרד הפנים בתיאום עם נציב שירות המדינה).	2548 + 2546 (29.9.2002)	שר באישור ממשלה, לפי חוק שירותי הכבאות, התשי"ט-1959, סעיף 22, ולפי חוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959, סעיף 23
ראש הרשות לאכיפת דיני התכנון והבנייה	מנכ"ל משרד הפנים או נציגו (יו"ר); נציב שירות המדינה או נציגו; עובד מדינה בכיר בעל ידע והיכרות בתחום המשרה שימנה היועץ המשפטי לממשלה; נציג ציבור בעל ידע והיכרות בתחום התכנון והבנייה ובתחום פעולתה של הרשות, שימנה מנכ"ל משרד הפנים בהתייעצות עם נציב שירות המדינה; איש אקדמיה שהוא חבר סגל במוסד אקדמי, בעל ידע והיכרות בתחום התכנון והבנייה, שימנה נציב שירות המדינה בהתייעצות עם מנכ"ל משרד הפנים; מינויו של ראש הרשות לאכיפת דיני התכנון והבנייה במשרד הפנים יהיה לתקופה אחת של חמש שנים. (ס/ט/14)	4477 (8.2.2009)	ממשלה, לפי חוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959, סעיף 23
ראש רשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי הגבול	מנכ"ל משרד הפנים או נציגו (יו"ר); נציב שירות המדינה או נציגו; עובד מדינה בכיר, משפטן, בעל ידע בתחום, שימנה נציב שירות המדינה בהתייעצות עם היועץ המשפטי לממשלה; איש אקדמיה בעל ידע והיכרות בתחום המינהל הציבורי, שימנה מנכ"ל משרד הפנים בהתייעצות עם נציב שירות המדינה; נציג ציבור בעל ידע והיכרות בתחום הניהול, שימנה מנכ"ל משרד הפנים בהסכמת נציב שירות המדינה. (ש/ע/2)	1476 (25.3.2007) 3434 (13.4.2008) 3599 (15.6.2008)	ממשלה, לפי חוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959, סעיף 23

משרד הרווחה והשירותים החברתיים			
המשרה	הרכב הוועדה	מספר החלטת הממשלה ומועדה	אישור המינוי
מנהל התכנית הלאומית לילדים ונוער בסיכון	מנכ"ל משרד הרווחה והשירותים החברתיים או נציגו (יו"ר); נציב שירות המדינה או נציגו; עובד מדינה בכיר, הבקיא בתחום ילדים ונוער בסיכון, שימנה נציב שירות המדינה בהתייעצות עם מנכ"ל משרד החינוך ומנכ"ל משרד הרווחה והשירותים החברתיים; איש אקדמיה, בעל היכרות וידע בתחום הרווחה, שימנה מנכ"ל משרד הרווחה והשירותים החברתיים בהתייעצות עם נציב שירות המדינה; נציג ציבור, הבקיא בתחומי הרווחה, שימנה נציב שירות המדינה בהתייעצות עם מנכ"ל משרד הרווחה והשירותים החברתיים. (17/ס)	3165 (17.2.2008)	ממשלה, לפי חוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959, סעיף 23

משרד התחבורה והבטיחות בדרכים			
המשרה	הרכב הוועדה	מספר החלטת הממשלה ומועדה	אישור המינוי
מנהל רשות הספנות והנמלים והממונה על הנמלים	מנכ"ל משרד התחבורה והבטיחות בדרכים או נציגו (יו"ר); נציב שירות המדינה או נציגו; ראש מכון "וידרה" לחקר הספנות והתעופה באוניברסיטת חיפה או נציגו מקרב הסגל הבכיר של המכון; מפקד חיל הים או נציגו בדרגת תא"ל; נציג ציבור בעל מומחיות וניסיון בתחום, שיקבע מנכ"ל משרד התחבורה והבטיחות בדרכים בהתייעצות עם נציב שירות המדינה.	2945 (16.2.2003)	שר, לפי חוק רשות הספנות והנמלים, התשס"ד-2004, סעיף 5
מנהל רשות התעופה האזרחית	מנכ"ל משרד התחבורה והבטיחות בדרכים (יו"ר); נציב שירות המדינה או נציגו; מפקד חיל האוויר או נציגו בדרגת תת-אלוף ומעלה; דיקן הפקולטה האווירונטית שבטכניון או נציגו מקרב סגל הפקולטה הנושא תואר ד"ר לאווירונטיקה; נציג ציבור בעל מומחיות וניסיון בתחום התעופה אשר ימונה על-ידי מנכ"ל משרד התחבורה והבטיחות בדרכים, בתיאום עם נציב שירות המדינה. (שע/29)	1393 (18.2.2010)	שר, באישור ממשלה, לפי חוק רשות התעופה האזרחית, התשס"ה-2005, סעיף 6

משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה			
המשרה	הרכב הוועדה	מספר החלטת הממשלה ומועדה	אישור המינוי
הממונה על הגנת הצרכן והסחר ההוגן	מנכ"ל משרד התמ"ת או נציגו (יו"ר); נציב שירות המדינה או נציגו; החשב הכללי במשרד האוצר או נציגו; נציג ציבור בעל ידע ומומחיות בתחום הגנת הצרכן או הרגולציה, שימנה נציב שירות המדינה בהתייעצות עם מנכ"ל משרד התמ"ת; איש אקדמיה בכיר בעל ידע ומומחיות בתחום הגנת הצרכן או הרגולציה, שימנה מנכ"ל משרד התמ"ת בהתייעצות עם נציב שירות המדינה. (4/זס)	432 (10.9.2006)	ממשלה, לפי חוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981, סעיף 19
הממונה על ההגבלים העסקיים	מנכ"ל משרד התמ"ת או נציגו (יו"ר); נציב שירות המדינה או נציגו; המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (פיסקאלי) - חבר; שופט בית המשפט המחוזי (בדימוס) שכינה כאב בית הדין להגבלים עסקיים או כמשנה לאב בית הדין, שימונה על-ידי מנכ"ל משרד התמ"ת בהתייעצות עם נציב שירות המדינה; איש אקדמיה בעל מומחיות בכלכלה בתחום ההגבלים העסקיים, שימונה על-ידי נציב שירות המדינה בהתייעצות עם מנכ"ל משרד התמ"ת. (עא/11)	2564 (19.12.2010)	ממשלה, לפי חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988, סעיף 41 (א)
הנציב הארצי לשוויון ההזדמנויות בעבודה	מנכ"ל משרד התמ"ת או נציגו (יו"ר); נציב שירות המדינה או נציגו; מנכ"ל משרד המשפטים או נציגו; איש אקדמיה בכיר בעל רקע בתחום העבודה או זכויות האדם, שימנה נציב שירות המדינה בהתייעצות עם מנכ"ל משרד התמ"ת; נציג ציבור בעל ידע ומומחיות בתחום השוויון התעסוקתי או דיני העבודה, שימנה מנכ"ל משרד התמ"ת בהתייעצות עם נציב שירות המדינה. (8/זס)	1048 (חמ-924-3) (14.1.2007)	ממשלה, על-פי המלצת השר, לאחר שהתייעץ עם שר המשפטים, לפי חוק שוויון הזדמנויות בעבודה, התשמ"ח-1988, סעיף 18(א)

24.4 - תוספת ותק

24.40 הוראות כלליות / 24.41 חישוב הוותק
במקרים מיוחדים / 24.42 הדירוג המינהלי
ודירוג מקצ"ט / 24.43 הוראות כלליות בדבר
הדירוגים המקצועיים / 24.44 ותק מקצועי (וכן
סעיף 24.45) / 24.45 המשך ותק מקצועי /
24.46 ותק עובדי מחקר / 24.47 קידום ותק /
24.48 תוספת תארים

24.40 - הוראות כלליות

24.401

תוספת הוותק משתלמת:

- (א) לעובד המדורג בדירוג המינהלי או בדירוג מקצ"ט - לפי ותקו בשירות, בהתאם לכללים בסעיף 24.42;
- (ב) לעובד המדורג בדירוג האחים - לפי ותקו במקצוע, בהתאם לכללים בפסקה 24.453;
- (ג) לעובד המדורג בדירוג הרנטגנאים, בדירוג הפיזיותרפיסטים, בדירוג המרפאים בעיסוק, בדירוג החטיבה הפארה-רפואית - לפי ותקו במקצוע, בהתאם לכללים בפסקה 24.452;
- (ד) לעובד המדורג בדירוג העובדים הסוציאליים - לפי ותקו במקצוע, בהתאם לכללים בפסקה 24.454;
- (ה) לעובד המדורג בדירוגים מקצועיים אחרים - לפי ותקו במקצוע, בהתאם לכללים בסעיפים 24.43, 24.44 ו-24.45;
- (ו) לעובדים צעירים - בהתאם לכללים בסעיף 24.31;
- (ז) לעובד שפרש לגמלה משירות המדינה והתקבל לעבודה על-פי חוזה מיוחד או בכל צורת העסקה אחרת - לפי ותקו טרם פרישתו לגמלאות, בהתאם לכללים בפסקה 11.834(א);
- (ח) לעובד שפרש לגמלה מצה"ל, מהמשטרה או משירות בתי הסוהר והתקבל לעבודה על-פי חוזה מיוחד או בכל צורת העסקה אחרת - לפי ותקו טרם פרישתו לגמלאות, בהתאם לכללים בפסקה 11.834(ב);
- (ט) לעובד ששירת בצד"ל (צבא דרום לבנון) והתקבל לעבודה על-פי חוזה מיוחד או בכל צורת העסקה אחרת, בהתאם לפסקאות 24.421 ו-24.431.

24.402

תוספת הוותק, בהתאם לסולמות המשכורת, משתלמת לעובד החל ב-1 בינואר בכל שנה, אלא אם נקבע דבר אחר בדבר דירוגו.
(נג/6)

24.403

ב-1 בינואר הבא מיד אחרי התקבל עובד לשירות, הוא זכאי, לפי תאריך היכנסו לשירות, לתוספת הוותק בשיעור מלא או מוקטן, או לא יהיה זכאי לה כלל, על-פי הטבלת הבאה, אלא אם נקבע דבר אחר בעניין מקצועו או דירוגו:

אחוז תוספת הוותק	נכנס לשירות	
	לבין	בין
100%	15 בפברואר	1 בינואר
75%	15 במאי	16 בפברואר
50%	15 באוגוסט	16 במאי
25%	15 בנובמבר	16 באוגוסט
0%	31 בדצמבר	16 בנובמבר

(נג/6)

24.41 - חישוב הוותק במקרים מיוחדים

24.411

עובד אשר יצא במשך השנה שקדמה ל-1 בינואר לחופשה ללא משכורת (למעט חופשה ללא משכורת לרגל מחלה, חופשה ללא משכורת בה הועסק העובד על-ידי שלוחה של המדינה בחוץ-לארץ במעמד של עובד מקומי וחופשת לידה ללא משכורת כאמור בפסקה 33.338(ב)) בהמשך אחד או בכמה המשכים, לתקופה ארוכה יותר משלושה חודשים, יקבל ב-1 בינואר רק אותו חלק מתוספת הוותק כמפורט להלן:

- (א) היה משך החופשה ללא משכורת שלושה חודשים או יותר, אך פחות משישה חודשים - 75%;
  - (ב) היה משך החופשה ללא משכורת שישה חודשים או יותר, אך פחות מתשעה חודשים - 50%;
  - (ג) היה משך החופשה ללא משכורת תשעה חודשים או יותר, אך פחות משנת אחת - 25%;
  - (ד) היה משך החופשה ללא משכורת שנה שלמה - לא יהיה זכאי לכל חלק מתוספת הוותק.
- חל ה-1 בינואר בתוך תקופת החופשה ומשך החופשה שקדמה לאותו יום היה קצר משלושה חודשים, תיזקף כל החופשה לחשבון השנה המתחילה ב-1 בינואר.
- (עא/11)

24.412

עובד שפוטר מן השירות עקב צמצום בעבודה והתקבל מחדש לשירות בטרם חלפה שנת מיום פיטוריו, באותה דרגה בה שירת קודם או בדרגה נמוכה ממנה, תיקבע משכורתו בדרגה החדשה על בסיס הוותק בשירותו הקודם.

24.413

עובד (למעט עובד בדירוג מקצועי - ראה סעיפים 24.43, 24.44 ו-24.45), ששירת לא על בסיס דירוג (היינו ללא זכות לקבל תוספת ותק לפי אחד הדירוגים הנהוגים בשירות) אשר הועבר לשרת על בסיס דירוג, במשרה שדרגתה אינה גבוהה מהדרגה המתאימה למשרתו הקודמת, יאשר לו האחראי את תוספת הוותק בדרגתו בהתאם למספר השנים בהן שירת במשרתו הקודמת. תוספת ותק זו לא תהיה גבוהה מתוספת הוותק שהייתה מגיעה לו שירת מלכתחילה על בסיס דירוג.

24.414

- (א) עובד-צעיר, לרבות עובד צעיר המועסק על-פי הצהרת חניכות, אשר הגיע לגיל 18 שנה ולא גויס לצה"ל, תשולם לו תוספת ותק לפי השיעור הצמוד לדרגתו החדשה כמספר שנות עבודתו בשירות, לרבות שנות עבודתו כעובד-צעיר;
  - (ב) עובד, כאמור בנסמן (א) לעיל, שהתגייס לצה"ל וזכותו לחזור לעבודה שמורה לו בהתאם להוראות פרק משנה 34.2, תיחשב תקופת שירותו בצה"ל בשירות סדיר כתקופת שירות לצורך תשלום תוספת ותק, לרבות שנות עבודתו כעובד-צעיר, לפי השיעור הצמוד לדרגתו החדשה, עם חזרתו לעבודה. תקופת שירות ללא תשלום במסגרת נח"ל או ישיבות הסדר תוכר אף היא כתקופת שירות סדיר בצה"ל לצורך תשלום תוספת ותק.
- התקופה המופיעה בסעיף זה, המוכרת לצורך חישוב ותק, כוללת יחד את השירות הסדיר ואת השירות במסגרת נח"ל או ישיבות הסדר והיא לא תעלה על שלוש שנים לחייל או חיילת, זאת כמקובל לגבי כלל חיילי צה"ל המשרתים בשירות סדיר. התוספת תשולם רק לעובד אשר איננו מקבל תשלום בעד שנות שירות סדיר בצה"ל.
- (6/10)

24.415

- לצורכי פסקה זו "אסיר ציון" כולל גם "עציר ציון".
- עובד, שהוכר כ"אסיר ציון" על-ידי הרשות לקביעת זכאות לאסירי ציון ובני משפחות הרוגי המלכות, הממציא אישור על הכרה זו, שבו צוינה תקופת היותו אסיר ציון - נחשבת תקופה זו כתקופת עבודה בשירות לצורך חישוב תוספת הוותק. לעובד המשובץ בדירוג מקצועי (ראה פסקה 24.430), מוכרות שנות היות העובד אסיר ציון כשנות ותק. רק אם חלו לאחר שמילא אחר התנאים לקבלת הדירוג המקצועי. בכל מקרה, אם מספר השנים המוכרות הן יותר מחמש, תובאנה בחשבון חמש שנים בלבד.
- (א) עובד, המשובץ במשרה אמרכלית בדירוג המינהלי, היה אסיר ציון שנתיים; עם תחילת שירותו יצורפו שתי תוספות ותק למשכורתו בדרגתו הנוכחית;
  - (ב) עובד, המשובץ במשרה אמרכלית בדירוג המינהלי, היה אסיר ציון שבע שנים; עם תחילת שירותו יצורפו חמש תוספות ותק למשכורתו בדרגתו הנוכחית;

פרק 33 - חופשות

בפרק זה מובאות הוראות בעניין חופשת מנוחה, חופשת מחלה, היעדר לרגל הריון ולידה, חופשה ללא משכורת, חופשת אבל והיעדר לרגל תאונה בעבודה.

33.1 - חופשת מנוחה

33.10 חלות, הגדרות וכללים / 33.11 חישוב תקופות שירות לצורך קביעת מכסת ימי חופשת מנוחה / 33.12 מכסות ימי חופשת מנוחה / 33.13 חובת יציאה לחופשה וזכות צבירת חופשה / 33.14 חופשת מנוחה לעובדים המועסקים בחוץ-לארץ / 33.15 סדרי יציאה לחופשת מנוחה / 33.16 הפסקת חופשת מנוחה / 33.17 חופשת מנוחה בזמן פרישה מן השירות / 33.18 פדיון חופשת מנוחה / 33.19 חופשת מנוחה לעובד המועסק על-פי חוזה מיוחד

33.10 - חלות, הגדרות וכללים

33.101

- (א) הוראות הסעיפים 33.10 עד 33.18 חלות על כל סוגי העובדים בשירות. על עובד על-פי חוזה מיוחד חלות הוראות סעיף 33.19 ;
- (ב) על חופשת מנוחה בתקופת השתלמות בארץ ובחוץ-לארץ ראה סעיפים 53.17 ו-53.18 ;
- (ג) עובד שנפסל לשירות מטעמי בריאות ונקבעו לו אחוזי נכות והוא מנצל ימי מחלה, זכאי לקבל ימי חופשה עבור כל התקופה בה הוא שוהה בחופשת מחלה לאחר פסילתו לשירות וטרם פרישתו כאמור בפסקה 33.209 ;
- (ד) תקופת חופשה ללא משכורת אינה נחשבת כתקופת שירות לצורך צבירת מספר ימי חופשת המנוחה וחופשת המחלה, גם אם העובד רכש זאת לגמלאות ולפיצויי פיטורין ושולמו 18.5%.

33.102

עובד זכאי לחופשת מנוחה לפי שנה המתחילה ב-1 בינואר ומסתיימת ב-31 בדצמבר שאחריו. (חוק חופשה שנתי, התשי"א-1951, ס' 1) (סה/9)

33.103

- (א) מכסת ימי חופשת מנוחה של עובד מחושבת על בסיס ימי עבודה ולא ימי לוח ;
- (ב) בפרק משנה זה: "ימי חופשה" - ימי עבודה.

33.104

חופשת מנוחה ניתנת לשם נופש ואסור לעובד לעבוד בשכר בימי חופשתו. (החוק הנ"ל, ס' 12)

33.105

- (א) בעד ימי חופשה זכאי עובד למשכורת שהיה מקבל בעד אותו פרק זמן אילו לא יצא לחופשה והוסיף לעבוד ;
- (ב) על תשלום שכר עידוד בתקופת חופשת מנוחה - ראה סעיף 27.79. (החוק הנ"ל, ס' 10(א), (ב))

33.106

תקופת חופשת מנוחה נחשבת כתקופת שירות לכל דבר, למעט חישוב מכסת חופשת מנוחה בעת פרישה מן השירות (ראה גם פסקה 33.112).

33.107

עובד אשר יצא לחופשת מנוחה, זכאי לקבל פעם אחת בכל שנה, קצובת הבראה ונופש בהתאם להוראות פרק משנה 28.2.

33.11 - חישוב תקופות שירות לצורך קביעת מכסת ימי חופשת מנוחה

33.111

לצורך חישוב מכסת ימי חופשת מנוחה מובאות בחשבון התקופות הבאות:

- (א) כל תקופת שירות רצוף של העובד באיזו דרגה שהיא;
- (ב) תקופת שירות בצה"ל, אשר שמורה לעובד זכות לחזור לשירות המדינה אחריה;
- (ג) תקופת שירות בצבא הקבע ממנה הועבר עובד לשירות או שחלה מיד לפי קבלת העובד לשירות;
- (ד) תקופת שירות של עובד כשוטר או כסוהר, ממנה הועבר לשירות על-פי סעיף 11.63;
- (ה) כל תקופת עבודתו של עובד במוסד מוכר (כפי שהוא מוגדר בפסקה 85.151), אם הכיר נציב שירות המדינה בתקופת שירותו של העובד במוסד הנ"ל כשירות לעניין חוק שירות המדינה (גמלאות) [נוסח משולב], התש"ל-1970;
- (ו) כל תקופת שירות של עובד במעמד ארעי, שקדמה ללא הפסקה להעברתו למעמד קבוע או זמני.

33.112

תקופות חופשת מנוחה מובאות בחשבון לצורך חישוב מכסת ימי חופשת המנוחה למעט חופשה הניתנת בזמן פרישה מן השירות על-פי סעיף 33.17, ובפסקאות 33.185 ו-33.188.

33.12 - מכסות ימי חופשת מנוחה

33.120

- (א) מכסות ימי חופשת המנוחה הנקובות בסעיף זה חלות על עובד שהיה בשירות במשך השנה ושולמה לו משכורת בעד כל השנה, לרבות תקופות היעדרות בגין שירות מילואים, תאונת עבודה, חופשת לידה בעדן קיבל העובד תשלום מאת המוסד לביטוח לאומי, עובד הנמצא בחופשת לידה ללא משכורת כאמור בפסקה 33.338 (ב) וכן העסקה על-ידי שלוחה של המדינה בחוץ-לארץ במעמד של עובד מקומי.
- תקופה בה היה עובד בחופשה ללא משכורת מכל סיבה שהיא (לרבות חופשת מחלה ללא משכורת) אינה נחשבת כתקופת שירות לצורך חישוב ימי החופשה.

(ע/11)

1. על מכסת ימי חופשת מנוחה למי שלא היה בשירות במשך כל השנה, ולמי שהיה בחופשה ללא משכורת חלק מהשנה - ראה פסקה 33.128;
2. על חופשת מנוחה בשל מתן עדות בבית משפט או בבית דין - ראה סעיף 26.27;
3. על חופשה מיוחדת למי שהעתיק את מקום מגוריו - ראה סעיף 26.44;
4. על חופשה תמורת עבודה בשעות נוספות - ראה פרק משנה 27.2;
5. על חופשה תמורת עבודה במשמרות - ראה פרק משנה 27.6;
6. על חופשת מנוחה בתקופת השעיה של עובד - ראה סעיף 46.36;
7. על חופשת מנוחה בתקופת השתלמות בארץ ובתקופת השתלמות בחוץ-לארץ - ראה סעיפים 53.17 ו-53.18;
8. על תשלום מענק משמרות בעת חופשת מנוחה - ראה סעיף 27.64.
- (ב) עובד מתוך השירות ימשיך ויקבל את מכסת ימי החופשה בהתאם לוותקו ולמספר ימי עבודתו כאמור, גם מקום בו הועבר או נבחר למשרה אחרת בשירות המדינה (לרבות התמחות ועבודה כעובד מקומי ישראלי);
- (ג) עובד זכאי למכסת החופשה הגבוהה ביותר המגיעה לו בהתאם לאחת ההוראות שבסעיף זה. לדוגמה:
  1. במשרדים בהם נהוג שבוע עבודה בן שישה ימים:

עובד המדורג בדרגה 12 בדירוג המינהלי זכאי משנת שירותו השישית ואילך ל-26 ימי חופשה לשנה, כאמור בפסקה 33.121;
  2. במשרדים בהם נהוג שבוע עבודה בן חמישה ימים:

עובד המדורג בדרגה 12 בדירוג המינהלי זכאי משנת שירותו השישית ואילך ל-22 ימי חופשה לשנה, כאמור בפסקה 33.121.

33.209

(א) עובד שנפסל לשירות מטעמי בריאות

1. עובד אשר נפסל לשירות מטעמי בריאות, שנקבעו לו 100% נכות והוא זכאי לגמלאות רשאי לנצל את ימי המחלה שעומדים לזכותו במלואם והוא ימשיך לקבל משכורת עד לסיום ניצול כל היתרה העומדת לזכותו או, עד הגיעו לגיל הפרישה כמשמעו בפסקה 82.510 - הכל לפי התאריך המוקדם יותר;
  2. עובד אשר נפסל לשירות מטעמי בריאות ונקבעו לו אחוזי נכות בשיעור מ-51% עד 99%, רשאי לנצל אחוז מימי המחלה שעומדים לזכותו לפי מספר אחוזי הנכות שנקבעו לו או עד הגיעו לגיל הפרישה כמשמעו בפסקה 82.510 - הכל לפי התאריך המוקדם יותר. לדוגמה: נקבעו לעובד 60% נכות, עומדים לזכותו 100 ימי מחלה והוא בן 58 שנה, ימשיך לקבל משכורת עבור 60 ימי מחלה בלבד;
  3. עובד אשר נפסל לשירות מטעמי בריאות ונקבעו לו אחוזי נכות עד 50% לא יהיה זכאי לניצול יתרת ימי המחלה שלו והוא יפרוש מן השירות בתאריך שנקבע וכפי שנהוג עד כה, עבור ימי המחלה לפי האמור בפסקה 33.271;
  4. במקרים בהם עובד נפסל לשירות מטעמי בריאות ונקבעו לו עד 50% נכות והוא משולל כל כושר עבודה ורתוק לביתו או למיטתו על-פי אישורים רפואיים ועומדים לזכותו ימי מחלה שטרם ניצל, רשאי הוא לפנות לוועדה שנקבעה לצורך זה בנציבות שירות המדינה אשר תחליט אם לאשר לו לנצל את ימי המחלה שעומדים לזכותו במלואם או בחלקם. הוועדה מורכבת ממנהל היחידה הרפואית לעובדי המדינה במשרד הבריאות ומנהל אגף בכיר לפרישה וגמלאות בנציבות שירות המדינה.
- האמור בנסמן (א) לעיל אינו גורע מזכותו של העובד לקבל פיצוי עבור חופשת מחלה שלא נוצלה כאמור בסעיף 33.27, אם פיצוי זה הוא גבוה יותר מהתשלום שהוא עשוי לקבל על-פי האפשרויות המנויות בנסמן (א) לעיל, או אם הוא הביע את רצונו לפרוש לאלתר לגמלאות ולקבל תשלום עבור ימי מחלה שלא נוצלו במקום לממש את זכותו להמשיך ולקבל משכורת במסגרת ניצול ימי מחלה כאמור לעיל;
- האחראי רשאי לקבל עובד אחר במקום העובד החולה, בתנאי שלא יחרוג מהתקציב וההוצאה לתשלום משכורתו של העובד החולה תכוסה ממשרה פנויה אחרת;
- (תוקף הוראה זו מיום כ"ד במרחשון התשנ"ב (1.11.1991))
- (ב) להלן הכללים שנקבעו לעובד שנפסל לשירות מטעמי בריאות וניצל את ימי המחלה כאמור בפסקה 33.209(א):

1. עובד שיש לפטרו - ביצוע הליכי הפיטורים
אין לדחות את הליך הפיטורין. יש למסור לעובד את הודעת הפיטורים מיידית, אולם מועד סיום העבודה ייכנס לתוקף ביום תום ניצול ימי המחלה כאמור בפסקה 33.209(א);
(9/10)
2. קידום עובד בדרגה
העובד זכאי לדרגת פרישה בהתאם לכללים המקובלים בפסקה 85.125 והוא יקבלה חודש לפני סיום תשלום משכורת אחרונה, דהיינו לאחר ניצול כל ימי המחלה;
העובד יוכל להתקדם בדרגה כאשר הוא שוהה בחופשת מחלה לאחר פסילתו, כאמור בפסקה 33.209(א), בתנאי שהמשרה בתקן בה הועסק קודם פסילתו מאפשרת זאת ואם לזכותו ימי מחלה מספיקים לצורך התקופה שנקבעה לקידום לפי התנאים המקובלים (ללא קיצור פז"מ);
3. ימי חופשה בעת ניצול ימי מחלה
העובד צובר ימי חופשה עבור כל התקופה בה הוא שוהה בחופשת מחלה לאחר פסילתו לשירות וטרם פרישתו;
4. ימי מחלה בעת ניצול ימי המחלה ערב פרישתו
(א) החלטת הוועדה הרפואית לעניין פסילת העובד באה במקום אישור רפואי על היעדרות;
(שע/26)
(ב) אין העובד צובר ימי מחלה נוספים עבור התקופה שהוא מנצל את ימי המחלה לפני הפרישה.
5. זכויות לקצבה
(א) תקופת ימי המחלה שהעובד מנצל טרם פרישתו נחשבת כתקופת שירות לצורך חישוב הגמלאות;

(ב) עובד אשר שירת פחות מחמש שנים נושאות זכות לגמלה, נפסל לשירות מטעמי בריאות ולזכותו ימי מחלה לניצול כאמור בפסקה 33.209(א), תופסק עבודתו מיידית וישולם לו פדיון ימי מחלה שלא נוצלו במלואם, באופן ששירותו, כולל ימי המחלה, לא יסתכם בחמש שנים לפחות המחייבים בתשלום גמלאות.
(נב/19)

33.21 - מכסת חופשת מחלה וחופשה בחצי משכורת או ללא משכורת

33.210

חופשת המחלה של העובדים היא משלושה סוגים:

- (א) חופשת מחלה במשכורת מלאה - ראה פסקה 33.212 ;
- (ב) חופשת מחלה במחצית המשכורת - ראה פסקה 33.213 ;
- (ג) חופשת מחלה ללא משכורת - ראה פסקה 33.215.

33.211

זכותו של עובד לקבלת חופשת מחלה לפי פרק משנה זה מותנית במילוי ההוראות דלהלן בעניין תעודות רפואיות, אישורן, הודעות אישיות על מחלה וכן יתר ההוראות שבפרק משנה זה.
(סא/38)

33.212

(א) עובד שחלה, זכאי לחופשת מחלה במשכורת מלאה בשיעור של שני ימים וחצי בעד כל חודש שירות, עם זכות צבירה בלתי מוגבלת. לרבות תקופות היעדרות בגין שירות מילואים, תאונת עבודה או חופשת לידה בעדן קיבל העובד תשלום מאת המוסד לביטוח לאומי, לרבות חופשת לידה ללא משכורת כאמור בפסקה 33.338(ב). תקופת חופשה ללא משכורת אינה נחשבת כתקופת שירות לצורך צבירת מספר ימי חופשת מנוחה וחופשת מחלה, גם אם העובד רכש זאת לגמלאות ולפיצויי פיטורין ושולמו 18.5%, בתקופת חופשת המחלה לפי פסקה זו, זכאי העובד למשכורת שהיה מקבל בעד אותו פרק זמן אילולא היה חולה והוסיף לעבוד, תקופה זו נחשבת כתקופת שירות לכל דבר.

(בדרך כלל אין עובד מנצל ימי חופשת מחלה בתקופה בה הוא נעדר מהעבודה עקב תאונה בעבודה; על ניצול ימי חופשת מחלה צבורה במקרה של היעדר בעקבות תאונה בעבודה, ראה פסקה 33.656);
(עא/11)

(ב) עובד שחלה, המועסק פחות משישה ימים בשבוע, במשרד בו נהוג שבוע עבודה בן שישה ימים וכן עובד אשר מועסק פחות מחמישה ימים בשבוע במשרד בו נהוג שבוע עבודה בן חמישה ימים, זכאי לחופשת מחלה במשכורת מלאה, או בשכר מלא לכל חודש שירות, לפי הנוסחה הבאה:

2.1 X מספר ימי עבודה ממוצעים של העובד בחודש

25

חייב ימי חופשת המחלה ייעשה רק בעד הימים בהם היה העובד צריך לעבוד ונעדר מעבודתו עקב מחלתו, אך בכלל זה יחויב מאזן ימי המחלה של העובד גם בגין ימי מנוחה, מועד, שישי ושבת וכיוצא בזה, החלים בתקופת חופשת המחלה, על-פי הקבוע בפסקה 33.207 ;
לעניין תשלום דמי מחלה לעובד בשכר סטודנטים ראה פסקה 33.202.
(שע/15)

(ג) גמלאי מעל גיל 60 שנה, אשר פרש מן השירות והתקבל מחדש לשירות ולא קיבל פיצוי בעד ימי מחלה שלא ניצל, לפי סעיף 33.27, יעמדו לזכותו ימי חופשת המחלה שלא ניצל בעת שירותו הקודם במקרה של מחלה בלבד בעת שירותו כגמלאי;

(ד) עובד במשרד בו נהוג שבוע עבודה בן שישה ימים, המועסק פחות משישה ימים בשבוע העובד לעבוד שישה ימים בשבוע, תחושב מחדש יתרת ימי המחלה העומדים לזכותו לפי הנוסחה הבאה:

6 X יתרת זכות של ימי מחלה קיימים

מספר הימים בשבוע שעבד קודם למעבר

33.3 - חופשה לרגל היריון ולידה

33.30 חלות והגדרות / 33.31 חופשה בתקופת ההיריון / 33.32 חופשה לאחר הפלה / 33.33 חופשת לידה / 33.34 חופשה לאחר הלידה / 33.35 חובת הודעות בקשר להיריון ולידה / 33.36 הארכת חופשה ליולדת בגלל אשפוז הוולד / 33.37 הקצאת מקום הנקה לאם עובדת

33.30 - חלות והגדרות

33.301

הוראות פרק משנה זה חלות על כל סוגי העובדות בשירות.

33.302

בפרק משנה זה: "לידה" - לידת וולד חי או לידה אחרי עשרים ושישה שבועות של היריון.
(חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995, ס' 39)

33.303

(א) בתקופת ההיריון, חופשת הלידה והחופשה לאחר לידה חלים סייגים לפיטורי עובדת - ראה סעיף 82.28;

(ב) בתקופת ההיריון חל איסור לפגוע בהיקף משרתה של העובדת ההרה באופן העשוי להקטין את הכנסתה, אלא בהיתר מאת שר התעשייה, המסחר והתעסוקה. השר לא ייתן היתר כאמור, אם הפגיעה היא, לדעתו, בקשר להיריון.

הוראות נסמן זה יחולו על כל סוגי העובדות בשירות ובלבד שהעובדת עבדה לפחות שישה חודשים בשירות המדינה;
(חוק עבודת נשים, התשי"ד-1954, ס' 9(א) (נט/31))

(ג) היעדרות עובד מהעבודה עקב היריון ולידה של בת הזוג - ראה פסקה 33.256(ב);

(ד) היעדרות מעבודה של אם מיועדת עקב היריון ולידה של אם פונדקאית - ראה פסקה 33.256(ג).
(עא/4)

33.31 - חופשה בתקופת ההיריון

33.311

(א) עובדת רשאית להיעדר מעבודתה לשם פיקוח רפואי במשך חודשי ההיריון ובדיקות רפואיות שגרתיות הקשורות בהיריון הנעשים על-ידי רופא נשים או הנעשים בתחנה לבריאות האם והילד שאישר משרד הבריאות (להלן - "התחנה"), לרבות בדיקות שגרתיות כאמור הנערכות מחוץ לתחנה על-פי הפניית התחנה.

בפסקה זו, "רופא נשים" - רופא מורשה בעל תואר מומחה ביילוד ובגניקולוגיה שניתן לו על-פי פקודת הרופאים (נוסח חדש), התשל"ז-1976 (להלן - "הפקודה"), או רופא מורשה המתמחה לקראת קבלת התואר האמור, במוסד מוכר לפי הפקודה, בפיקוחו של רופא בעל התואר האמור. תקופת היעדרות מן העבודה לא תעלה על אחת מאלה:

1. לגבי אישה העובדת שבוע עבודה מלא יותר מארבע שעות ביום, רשאית להיעדר עד ארבעים שעות במשך חודשי היריונה;

2. לגבי אישה העובדת שבוע עבודה מלא עד ארבע שעות ביום, רשאית להיעדר עד עשרים שעות במשך חודשי היריונה.

הנהלות המשרדים והיחידות יאשרו היעדרות מן העבודה במסגרת ההוראות דלעיל על סמך תעודה רפואית שהעובדת תמציא מטעם התחנה, ללא חיוב חשבון ימי חופשתה מכל סוג שהוא;

(ב) נעדרה עובדת מעל מכסת השעות המותרות או עקב סיבות אחרות, ינהגו בה לפי הוראות פסקה 33.204;

(ג) בתקופה שבה עובר עובד או עובדת עובדת טיפול לשם הפריה חוץ-גופית, באישור בכתב מהרופא המטפל כי הטיפול מחייב זאת, ובלבד שהודיע על כך מראש לאחראי או למי שהוסמך על ידו - דין ההיעדרות כדין היעדרות מפאת מחלה.

1. תקופת היעדרות של עובדת

תקופת היעדרות של עובדת כאמור, לא תעלה בכל סדרה טיפולית על המפורט להלן, ובלבד שלא יהיו יותר מארבע סדרות טיפוליות בשנה:

- (א) במקום עבודה שבו נהוג שבוע עבודה של חמישה ימים - שישה עשר ימים;
(ב) במקום עבודה שבו נהוג שבוע עבודה של שישה ימים - עשרים ימים.

2. תקופת היעדרות של עובד

לעניין זה לא תעלה על שנים עשר ימים בשנה.

(חוק עבודת נשים, התשי"ד-1954, סעיפים 7(ה)(1), 7(1), 7(11))
(תקנות עבודת נשים (היעדרות בשל טיפולי הפריה ופרייה), התשנ"א-1990)
(שס/30)

33.312

(א) עובדת רשאית להיעדר מעבודתה בכל חודשי ההיריון, על סמך תעודה רפואית, כדלקמן:

1. כי מצבה לרגל ההיריון מחייב זאת;
  2. כי סוג העבודה, מקום ביצוע העבודה או אופן ביצוע העבודה מסכנים את האישה בשל היותה בהיריון, או את עובריה, ולא נמצאה לה עבודה חלופית מתאימה על-ידי מעבידה.
- (ב) דין היעדר לפי פסקה זו כדין היעדר לרגל מחלה, והעובדת זכאית לנצל חופשת מחלה בתקופה זו, בכפיפות להוראות פרק משנה 33.2;

(ג) על אף האמור בנסמך (ב), לא תישלל זכותה של מבוטחת לגמלה לשמירת היריון מכוח חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995, בשל זכאותה לחופשת מחלה, ובלבד שלא ישולם לה שכר בגין חופשת מחלה וגמלה לשמירת היריון בעד אותה תקופה;

(ד) עובדת שתבחר לקבל גמלת היריון מהמוסד לביטוח לאומי, ואשר תהיה זכאית לכך בהתאם לחוק הביטוח הלאומי - תיחשב תקופת שמירת ההיריון בגינה התקבלה הגמלה, כתקופת עבודה לכל עניין, חוץ מאשר לתשלום משכורת. התקופה תוכר כתקופת שירות נושאת זכות לגמלאות על-פי חוק שירות המדינה (גמלאות), התש"ל-1970. לגבי הפרשות לפנסיה צוברת - ראה פסקה 33.338;

(ה) עובדת שתקבל שכר בגין חופשת מחלה, ולאחר מכן תוכר לבקשתה זכאותה לגמלת שמירת היריון מהביטוח הלאומי עבור אותה תקופה - תהיה חייבת להחזיר לשירות המדינה את השכר בגין חופשת מחלה שקיבלה, וימי חופשת מחלה שניצלה יושבו למכסת ימי חופשת המחלה הצבורה שלה.

(חוק עבודת נשים, התשי"ד-1954, ס' 7(ג))
(סט/19)

33.32 - חופשה לאחר הפלה

33.321

עובדת שהפילה רשאית להיעדר מעבודתה במשך שבוע מיד אחרי ההפלה. עובדת שהפילה רשאית להיעדר מעבודתה יותר משבוע, על סמך תעודה רפואית המעידה כי מצב בריאותה מחמת ההפלה מחייב שתיעדר זמן ארוך יותר.

(חוק עבודת נשים, התשי"ד-1954, ס' 7)

33.322

דין היעדר לפי סעיף זה כדין היעדר לרגל מחלה, בכפיפות להוראות פרק משנה 33.2.
(החוק הנ"ל, ס' 7(ב))

33.33 - חופשת לידה

33.331

- (א) חופשת הלידה של עובדת אשר עבדה שנים עשר חודשים במדינה היא עשרים ושישה שבועות מהם שבעה שבועות או פחות מזה, כרצון העובדת, לפני יום הלידה המשווער והשאר אחרי הלידה;
(החוק הנ"ל, ס' 6(ב))
- (ב) חופשת הלידה של עובדת שעבדה במדינה לפני יציאתה לחופשת לידה פחות משנים עשר חודשים היא ארבעה עשר שבועות, מהם שבעה שבועות או פחות, כרצון העובדת, לפני יום הלידה המשווער, והשאר אחרי יום הלידה;
(החוק הנ"ל, ס' 6א(א)(ב))
- (ג) עובדת רשאית לקצר את חופשת הלידה, ובלבד שחופשת הלידה לא תפחת מארבעה עשר שבועות, או מתקופה כאמור, בתוספת הארכות של חופשת לידה, אם מימשה את זכותה להאריכה במקרים מיוחדים כאמור בנסמכים (ו), ו-(ט) להלן וסעיף 33.36;
(החוק הנ"ל, ס' 6(ג))
- (ד) עובדת שהודיעה על רצונה לקצר את חופשת הלידה כאמור בנסמן (ג) לעיל, לא יוכל המעביד לדחות את חזרתה לעבודה למשך יותר משלושה שבועות, בתוספת הארכות כאמור לעיל בסיפא של נסמן (ג);
- (ה) עובדת המקבלת לביתה לשם אימוץ ילד שגילו אינו עולה על עשר שנים, זכאית לחופשת לידה אשר אורכה יהיה בהתאם לנסמכים (א) או (ב) לעיל. התקבל ילד לאימוץ על-ידי שני בני הזוג, יהיה אחד מבני הזוג לפי בחירתם, זכאי לחופשה, בהתאם לתקנות שקבע שר התעשיה, המסחר והתעסוקה, באישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת; לענין נסמן זה יום האימוץ ייחשב כיום הלידה;
(החוק הנ"ל, ס' 6א(א)(ב))
- (ו) עובדת שילדה, בלידה אחת יותר מילד אחד - זכאית להאריך את חופשת הלידה בשלושה שבועות נוספים בעד כל ילד נוסף שילדה באותה לידה, החל בילד השני; הוראות נסמן זה באות להוסיף על הארכת תקופת חופשת הלידה בשל אשפוז לפי הוראות פסקאות 33.331(ט) 1 ו-33.361(א) 1;
(החוק הנ"ל, ס' 6(ג))
- (ז)
1. עובד שאשתו ילדה זכאי לחופשת לידה חלקית (בתקרת שכר הקבוע בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב] התשנ"ה-1995), בתקופת חופשת הלידה שנותרה מתום ששת השבועות הראשונים שלאחר יום הלידה, אם יתקיימו כל אלה:
- (א) אשתו זכאית לחופשת לידה, והיא הסכימה בכתב לוותר על חלק מחופשת הלידה המגיעה לה בתקופה שנותרה מתום ששת השבועות הראשונים שלאחר הלידה וזאת על אף הוראות נסמן (ג);
- (ב) אשתו עבדה בתקופה האמורה.
2. חופשת הלידה החלקית של עובד שהתקיימו לגביו הוראות נסמן 1 לעיל, לא תעלה על ארבעה עשר שבועות, בתוספת הארכות, אם התקיימו לגביו גם כל אלה:
- (א) הוא עבד פחות משנים עשר חודשים עד יציאתו לחופשת לידה;
- (ב) אשתו עבדה שנים עשר חודשים לפחות אצל אותו מעביד או באותו מקום עבודה לפני יציאתה לחופשת לידה.
3. עובד שאשתו ילדה, המבקש לממש זכותו לחופשת לידה חלקית, ימסור למנהל משאבי האנוש הצהרה חתומה בידו ובידי אשתו, לפי טופסה הצהרה שבתוספת לתקנות עבודת נשים (חופשת לידה חלקית לעובד שאשתו ילדה), התשנ"ט-1999;
- (א) ההודעה תימסר שלושים ימי עבודה לפחות לפני היום שבו חפץ העובד להתחיל את חופשתו כאמור;
- (ב) נבצר מן העובד, בנסיבות העניין, למסור הודעה במועד האמור לעיל מסיבות שלא היה יכול לצפותן מראש, ימסור את ההודעה במועד המוקדם ביותר האפשרי;

- (ח) על סמך האמור לעיל, יש לאשר שובה של עובדת לעבודה באמצע חופשת לידה ובתנאי שתמציא את האישורים המתאימים על כך שבעלה נוטל חופשת לידה; תקנות עבודת נשים (חופשת לידה חלקית לעובד שאשתו ילידה), התשנ"ט-1999
- (ט) עובדת שחלתה ואושפזה בבית חולים תוך תקופת חופשת הלידה כאמור בנסמן (א) לעיל לתקופה העולה על שבועיים, זכאית לאלה:
1. להאריך את חופשת הלידה עד לתקופה שלא תעלה על תקופת האשפוז, אך לא יותר מארבעה שבועות; הוראות אלו יחולו גם לגבי עובדת שתקופת אשפוז, כאמור ברישה של נסמן זה, אינה רצופה; "אשפוז" שהוא של אדם בבית חולים במשך שנים עשרה שעות לפחות לשם קבלת טיפול רפואי; (החוק הנ"ל, ס' 6 (ב)(1))
  2. לפצל את חופשת הלידה כך ששלושה שבועות או יותר יהיו תכוף לאחר יום הלידה ויתרת החופשה תחל במהלך תקופת האשפוז או עם סיומה; (החוק הנ"ל, ס' 6 (ב)(1)(2))
  3. עובדת המבקשת להאריך את חופשת הלידה שלה לפי האמור בנסמן (ט) לעיל, תמסור הודעה בכתב על תקופת האשפוז שלה מאת בית החולים או רופא מטעמו למנהל משאבי אנוש בה היא מועסקת בהתאם לר"מ;
- (א) בחרה בדרך המפורטת בנסמן (ט)1 תודיע העובדת על כך ארבעה ימים לפחות לפני המועד שבו הייתה אמורה לשוב לעבודה; באין אפשרות כזו, תודיע במועד האפשרי המוקדם ביותר;
- (ב) בחרה בדרך המפורטת בנסמן (ט)2 תודיע העובדת על כך ארבעה ימים לפחות לפני המועד שבו היא חפצה לשוב לעבודה; עלתה תקופת האשפוז על שלושה שבועות, תמסור העובדת את ההודעה כאמור שמונה ימים לפחות לפני המועד שבו חפצה לשוב לעבודה; באין אפשרות כזו, תודיע במועד האפשרי המוקדם ביותר.
- (תקנות עבודת נשים (הודעה על הארכת חופשת לידה או פצולה בשל אשפוז חולתי או ילד), התשנ"ט-1999 (עא/11))

33.332

עובדת הקרובה ללדת, יש לתת לה חופשת לידה ואין להעסיק אותה במשך תקופת חופשת הלידה. על הסייגים לפיטורי עובדת בתקופת חופשת לידה - ראה פסקה 82.283. (החוק הנ"ל, ס' 6 (א))

33.333

על אף האמור בפסקה 33.331 נסמנים (א) ו-(ב), מותר לקצר את חופשת הלידה, בהסכמת העובדת ובאישור שבכתב מאת הרופא, אם הנולד איננו בחיים, ובלבד שהחופשה תכלול לפחות שלושה שבועות שאחרי הלידה. (החוק הנ"ל, ס' 6 (ה)) (עא/11)

33.334

- (א) בעד תקופת היעדרות בחופשת לידה בהתאם לפסקה 33.331 אין העובדת זכאית למשכורת, אולם היא זכאית לקבל מן המוסד לביטוח לאומי דמי לידה, לתקופה של ארבעה עשר השבועות הראשונים וזאת בתנאי שנתמלאו בה הוראות חוק הביטוח הלאומי (על השלמת משכורת כאמור, במקרים מסוימים, ראה פסקה 33.337);
- (ב) עובדת המקבלת לביתה לשם אימוץ ילד שגילו אינו עולה על עשר שנים, מקבלת מאת המוסד לביטוח לאומי סכום השווה לדמי לידה מן היום שבו ניתנה הודעה לפקיד הסעד כאמור בסעיף 6 לחוק אימוץ ילדים, התש"ך-1960;
- (ג) לעניין זכויות העובדת בקרן השתלמות בתקופת חופשת הלידה, ראה פסקה 55.112. (חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995, סעיפים 48-56) (חוק עבודת נשים, התשי"ד-1954, ס' 6) (עא/11)

33.335

עובדת הזכאית לדמי לידה, תקבל את התשלום ישירות מהמוסד לביטוח לאומי, ללא צורך בהגשת טופס תביעה לתשלום דמי לידה. (תקנות הביטוח הלאומי (אמהות), התשי"ד-1954, ת' 1) (סט/22)

33.336

פסקה מבוטלת

(22/ט)

33.337

(א) למרות האמור בפסקה 33.334, עובדת ששירתה תקופה של עשרה חודשים רצופים לפחות וקיבלה מן המוסד לביטוח לאומי דמי לידה ששיעורם פחות מהסכום השווה למשכורת חודשיים שלמים מיום תחילת חופשת הלידה, ישלם לה המשרד המעסיק את ההפרש שבין המשכורת שהייתה משתלמת לה אילו עבדה באותם חודשיים, לבין דמי הלידה שקיבלה מהמוסד לביטוח לאומי;

(ב) תקופת שירות של עובדת בשירות הקבע של צה"ל, שממנה הועברה העובדת ברציפות לשירות (ראה סעיף 11.62), ותקופת שירות של עובדת כשוטרת או כסוהרת, שממנה הועברה העובדת ברציפות לשירות (ראה סעיף 11.63), נחשבות כתקופות שירות לצורכי חישוב עשרת החודשים הנזכרים לעיל.

33.338

(א) תקופת חופשת לידה שבעדה זכאית העובדת לדמי לידה מהמוסד לביטוח לאומי, באיזה שיעור שהוא, נחשבת כתקופת עבודה לכל עניין, חוץ מאשר לתשלום משכורת, בכפיפות לאמור בפסקה 33.337 (ראה גם פסקה 33.334);

(ב) לעניין עובדת הזכאית לחופשת לידה בת עשרים ושישה שבועות, תקופת חופשת הלידה בעדה אינה זכאית העובדת לדמי לידה מהמוסד לביטוח לאומי ועד תום תקופת חופשת הלידה (מהשבוע החמישה עשר ועד השבוע העשרים ושישה), תחשב כתקופת עבודה לעניין צבירת זכויות התלויות בוותק, לרבות צבירת ותק לדרגה, ותק לפיצויי פיטורים, דמי הבראה וכן לעניין צבירת ימי חופשה ומחלה (בכפוף לאמור בפסקאות 33.128 ו-33.212 בהתאם);

(ג) המשרד ימשיך לשלם עבור עובדת אשר זכויותיה לגמלאות בוטחו בקופת גמל (קרן פנסיה או ביטוח מאושרת) בעד הבטחת זכויותיה לגמלאות עבור תקופת שמירת ההיריון ו/או תקופת חופשת הלידה שבעדה זכאית העובדת לדמי לידה מהמוסד לביטוח לאומי, כמוגדר בפסקאות 33.312 ו-33.331 בהתאמה. חלקה של העובדת לצורך הבטחת זכויותיה לגמלאות כאמור ינוכה משכרה על-פי הוראות החשב הכללי; (חוק עבודת נשים, התשי"ד-1954, ס' 76(א));

(ד) לגבי תקופת חופשת לידה כאמור בנסמן (ב) לעיל, יחולו הוראות התקשי"ר בדבר זכויות בפנסיה החלים על עובדת הנמצאת בחופשה ללא תשלום בהתאם לפסקה 33.445. (חוק עבודת נשים, התשי"ד-1954, ס' 76(א)) (עא/11)

33.339

על תקופת חופשת לידה של עובדת, בין אם היא מקבלת דמי לידה ובין אם לאו, יודיע מנהל היחידה בטופס הודעה על שינויים אישיים (מדף 2717). אין לשלוח עותק לנציבות שירות המדינה (ראה פרק משנה 93.2).

33.34 - חופשה לאחר הלידה

33.341

עובדת רשאית להיעדר מעבודתה גם לאחר תום חופשת הלידה שלה, על סמך תעודה רפואית המעידה כי מצבה עקב הלידה מחייב זאת.

(על שעות עבודה של אם עובדת לאחר לידה, ראה פסקה 31.152).

(חוק עבודת נשים, התשי"ד-1954, ס' 7(ג)(2))

(25/ט)

33.342

דין היעדר לפי פסקה 33.341 כדין היעדר לרגל מחלה, בכפיפות להוראות פרק משנה 33.2.

33.343

(א) עובדת רשאית להיעדר מעבודתה, מתום חופשת הלידה, מספר חודשים כרבע ממספר החודשים בהם עבדה במדינה, או באותו מקום עבודה, אך לא יותר משנים עשר חודשים מיום הלידה וחלק של חודש לא יבוא במניין;

(ב) ממספר החודשים להם תהיה העובדת רשאית להיעדר לפי פסקה זו, יופחת מספר השבועות שבהם עלתה חופשת הלידה שנוצלה על-ידי העובדת, בתוספת הארכות כאמור לעיל בפסקה 33.331(ט), (ו) וסעיף 33.36, על ארבע עשר שבועות, או על תקופה של ארבעה עשר שבועות בתוספת הארכות בהתאם;

(ג) הוראות פסקה זו חלות גם על עובדת המקבלת לביתה ילד לשם אימוץ לפי פסקה 33.334;

(ד) הוראות נסמנים (א) או (ב) לעיל, יחולו גם על עובד אשר מילא את התנאים האמורים באחד מנסמנים אלה, ובלבד שנתקיים בו אחד מאלה:

1. בת זוגו הועסקה כעובדת במשך שישה חודשים רצופים לפחות בסמוך לפני תחילת היעדרותו מן העבודה;

2. הילד נמצא בהחזקתו הבלעדית או בטיפולו הבלעדי מחמת נכות או מחלה של בת זוגו. עובד המבקש לממש זכות זו ובת זוגו לא נעדרה מהעבודה מכוח פסקה זו, ימסור למנהל משאבי אנוש, חמישה עשר יום לפחות לפני תחילת ההיעדרות, הצהרה חתומה בידו לפי הטופס שבתקנות עבודת נשים (חובת מסירת הודעות למעביד), התשמ"ט-1988.

(ה) ההיעדרות מתום חופשת הלידה לפי פסקה זו, תיחשב כחופשה ללא משכורת לפי פרק משנה 33.4.

(החוק הנ"ל, סעיפים 7(ד) ו-7(1))

(תקנות עבודת נשים (חובת מסירת הודעות למעביד), התשמ"ט-1988)

(עא/11)

33.344

פסקה מבוטלת

(סט/19)

33.345

לעניין חישוב החודשים, כאמור בפסקה 33.343, מובאת בחשבון תקופת שירות של העובדת בשירות הקבע בצה"ל, כשוטרת או כסוהרת, אם הועברה ברציפות לשירות המדינה מהשירות האמור (ראה סעיפים 11.62 ו-11.63).

33.346

על היעדר לפי פסקה 33.343 יודיע מנהל היחידה בטופס הודעה על שינויים אישיים (מדף 2717). אין לשלוח עותק לנציבות שירות המדינה (ראה פרק משנה 93.2).

33.347

(א) יצאה עובדת לחופשת לידה ללא משכורת בהתאם לפסקה 33.343, רשאית היא להתייצב לעבודה או להביע את רצונה לחזור לעבודה לפני תום תקופת החופשה האמורה;

(ב) התייצבה העובדת לעבודתה או הביעה את רצונה לחזור לעבודתה, יש לקבלה חזרה לעבודה לא יאוחר משלושה שבועות מהיום שבו התייצבה לעבודתה או הביעה את רצונה לחזור לעבודה;

(ג) הוראות פסקה זו חלות גם על עובד שנעדר מן העבודה מכוח פסקה 33.343.

(החוק הנ"ל, סעיפים 7(ד) ו-7(3))

(עא/11)

33.35 - חובת הודעות בקשר להיריון ולידה

33.351

עובדת, הנמצאת בחודש החמישי להיריונה תודיע על כך לממונים עליה, ועד ללידתה אין להעסיקה ביום מנוחה שבועי, או בלילה (ראה פסקאות 31.213 ו-31.225).

(החוק הנ"ל, ס' 10)

(נט/31)

33.352

עובדת, שיצאה לחופשת לידה, תמלא את הטופס בקשה לחופשה / הודעה על היעדרות (מדף 2450) בעותק אחד ותעבירו באמצעות הממונה הישיר עליה למנהל היחידה.

33.353

עובדת שילדה תודיע למנהל היחידה שבה היא מועסקת, לכל המאוחר חמישה עשר יום לפני סיום חופשת הלידה שלה היא זכאית, אם:

- (א) בדעתה לשוב לעבודתה בתום חופשת הלידה; או
  - (ב) בדעתה להיעדר בחופשה ללא משכורת על-פי פסקה 33.343 אגב משך אותה חופשה; או
  - (ג) אינה מסוגלת לחזור לעבודתה מטעמי בריאות על-פי פסקה 33.341.
- במקרה זה עליה להמציא תעודה רפואית על כך, שבה תצוין התקופה המשווערת של היעדרותה לרגל מצב בריאותה.

33.354

לא מסרה העובדת הודעה על-פי פסקה 33.353 ואף לא חזרה לעבודתה בתום חופשת הלידה, תיחשב כאילו בחרה להיעדר בחופשה ללא משכורת לפי פסקה 33.343 במשך התקופה המרבית המותרת לפי פסקה זו. על חזרת עובדת לעבודתה לפי התקופה המרבית האמורה חלות הוראות פסקה 33.347.

33.355

מנהל היחידה יגיש דו"ח על כל חופשה או היעדר לרגל לידה או היריון בטופס הודעה על שינויים אישיים (מדף 2717), ויציין בו את התאריכים של התחלת החופשה או ההיעדר וסיומם. אין לשלוח עותק לנציבות שירות המדינה (ראה פרק משנה 93.2). הוראות פסקה זו חלות גם על עובד שנעדר מן העבודה מכוח פסקה 33.343.

(19/ט)

33.36 - הארכת חופשה ליולדת בגלל אשפוז הוולד

33.361

(א) עובדת הזכאית לחופשת לידה רגילה בהתאם לסעיף 33.33, ואשר ילדה חייב להישאר או לחזור לאשפוז בבית החולים, תוך תקופת חופשת הלידה של אמו לתקופה העולה על שבועיים, זכאית לאלה:

1. להאריך את תקופת חופשת הלידה לתקופה שלא תעלה על תקופת האשפוז אך לא ביותר מארבעה שבועות; הוראות אלו יחולו גם לגבי עובדת שתקופת אשפוזו של הוולד אשר ילדה, כאמור ברישה של נסמן זה אינה רצופה; "אשפוז" שהוא של אדם בבית-חולים במשך שתיים-עשרה שעות לפחות לשם קבלת טיפול רפואי; (החוק הנ"ל, ס' 6(ד)(1))

(11/טז)

2. לפצל את חופשת הלידה כך ששלושה שבועות או יותר יהיו תכוף לאחר יום הלידה ויתרת החופשה תחל במהלך תקופת האשפוז או עם סיומה; (החוק הנ"ל, ס' 6(ד)(1)(2))

(ב) עובדת הזכאית לחופשת לידה רגילה בהתאם לסעיף 33.33, ואשר ילדה חייב להיות מאושפז בבית חולים לתקופה של שישה שבועות או יותר, בתוך תקופת חופשת הלידה, זכאית להאריך את חופשת הלידה כמפורט בנסמנים 1-4 להלן, לפי התקופה הארוכה מביניהן:

1. בשבוע אחד, אם האשפוז היה שישה שבועות לפחות;
2. בשבועיים, אם האשפוז היה שמונה שבועות לפחות;
3. בשלושה שבועות, אם האשפוז היה עשרה שבועות לפחות;
4. בארבעה שבועות, אם האשפוז היה שנים-עשר שבועות לפחות.

הוראות נסמן זה באות להוסיף על הארכת חופשת הלידה כמפורט בנסמן (א) לעיל, ובלבד שחופשת הלידה לא תעלה בסך הכל על עשרים שבועות למי שעבדה פחות משנים עשר חודשים במדינה, ושלושים ושניים שבועות למי שעבדה לפחות שנים עשר חודשים במדינה;

(החוק הנ"ל, ס' 6(ד)(1)(1))

(11/עא)

(ג) עובדת כזו זכאית לתשלום דמי לידה מאת המוסד לביטוח לאומי בהתאם לסעיף 51 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995.

בנוגע ללידת יותר מילד אחד, ראה פסקה 33.331.

33.362

עובדת המבקשת להאריך את חופשת הלידה שלה לפי פסקה 33.361, תמסור הודעה בכתב על תקופת האשפוז של הילד מאת בית החולים או רופא מטעמו, למנהל משאבי אנוש במשרד בו היא מועסקת בדרך המפורטת בפסקה 33.353 ובהתאם לר"מ:

- (א) בחרה בדרך המפורטת בפסקה 33.361, תודיע העובדת על כך ארבעה ימים לפחות לפני המועד שבו אמורה הייתה לשוב לעבודה; באין אפשרות כזו, תודיע במועד האפשרי המוקדם ביותר;
- (ב) בחרה בדרך המפורטת בפסקה 33.361(ב), תודיע העובדת על כך ארבעה ימים לפחות לפני המועד שבו היא חפצה לשוב לעבודה; עלתה תקופת האשפוז על שלושה שבועות, תמסור העובדת את ההודעה כאמור שמונה ימים לפחות לפני המועד שבו חפצה לשוב לעבודה; באין אפשרות כזו, תודיע במועד האפשרי המוקדם ביותר.
- (תקנות עבודת נשים (הודעה על הארכת חופשת לידה או פיצולה בשל אשפוז היולדת או ילדה), התשנ"ט-1999) (נט/31)

33.37 - הקצאת מקום הנקה לאם עובדת

33.371

- (א) במבנה ששוכנים בו משרד ממשלתי או יחידת סמך, יקצה האחראי חדר - או במידת הצורך מספר חדרים - לאמהות מיניקות לשם שאיבת חלב (להלן - "החדר");
- (ב) על החדר להכיל לפחות את הפריטים שלהלן:
1. מקום נוח לישיבה עבור מספר עובדות (לכל הפחות שולחן וכיסא);
  2. שקע חשמלי;
  3. מקרר קטן לשם אחסון החלב;
  4. יש לוודא כי בקרבת החדר קיימים אמצעים לשטיפת ידיים (סבון, מים זורמים וכו').
- (ג) המשרד יעמיד לרשות העובדת חומרי הסברה של משרד הבריאות בנושא העקרונות לשאיבת חלב אם ולאחסונו;
- (ד) על המשרד לאפשר לעובדת הפסקות על-פי הצורך במהלך יום העבודה, לשם שאיבת חלב, ובלבד שמכלול ההפסקות לצורך זה לא יעלה על שעה;
- (ה) למען הסר ספק, יודגש כי הפסקות אלה אינן קשורות לקיצור יום העבודה להורים, על-פי סעיף 31.15, ואין לשלול מעובדת המשתמשת בחדר לצורך שאיבת חלב את זכותה ליום עבודה מקוצר;
- (ו) פסקה זו לא תחול במקרים חריגים בהם אין אפשרות פיזית להקצות חדר כאמור.
- (שע/30)

33.44 - חובות וזכויות של עובד בתקופת חופשה ללא משכורת

33.441

עובד אשר אושרה לו חופשה ללא משכורת, תישמר לו משרתו לתקופה שלא תעלה על שנה אחת בלבד או משרה אחרת המתאימה לו לדעת האחראי למשך תקופה החופשה ללא משכורת, שדרגתה כדרגת משרתו של העובד, עד למועד תום חופשתו. המשרה השמורה לעובד שיצא לחופשה ללא משכורת לא תמולא בעת היעדרו, אלא בדרך של מינוי בפועל או של מילוי מקום ומינויים אלה יסתיימו עם שובו של העובד לעבודה. אין האמור בפסקה זו נוגד את האמור בפרקי משנה 82.2 - 82.3 בדבר פיטורים. (נז/17)

33.442

חזר עובד לעבודה במועד תום החופשה ללא משכורת, תישמרנה לו כל זכויותיו הנובעות מתקופת שירותו עד יום צאתו לחופשה.

33.443

במשך תקופת החופשה ללא משכורת אין העובד זכאי למשכורת ואין הוא זכאי לנצל זכויות המוענקות לעובדים (חופשת מחלה, חופשת מנוחה, חופשת לידה, חופשת אבל, חופשת מועד). תשלום בעד שירות מילואים וכדומה, בכפיפות לאמור בפסקה 34.381. להוציא מן הכלל האמור לעיל, עובדת הנמצאת בחופשת לידה ללא משכורת, כאמור בפסקה 33.338(ב). (עא/11)

33.444

תקופת חופשה ללא משכורת, למעט עובד המדינה אשר הועסק על-ידי שלוחה של המדינה בחוץ-לארץ במעמד של עובד מקומי, אינה נחשבת כתקופת שירות של העובד לעניין זכויות הקשורות בגמלה, בפיצויי פיטורים, בוותק בשירות או בדרגה (התקדמות במסלול קידום, במתח דרגות, תקופת הכשרה המזכה בקצובת הבראה ונופש, פיצויי פיטורים, זכות לחופשת מנוחה, מכסת מנוחה, זכות לחופשת מחלה וכדומה), אלא אם מוענקת לו זכות במפורש באישור נציבות שירות המדינה, (על תשלום תוספת הוותק בעד שנה שבה היה העובד בחופשה ללא משכורת - ראה הכללים בפסקה 24.411). (נב/46)

33.445

תקופת חופשה ללא משכורת מובאת בחשבון לצורכי זכויות לגמלאות ותשלום פיצויי פיטורים, וותק בשירות אם קיבל העובד רשות לרכוש זכות לגמלאות ולפיצויי פיטורים בעד תקופת החופשה ולאחר ששילם 18.5% ממשכורתו כאמור בפסקה 33.461(ב) (ראה גם סעיף 33.47 ופסקה 85.133). תקופת חופשה ללא משכורת אינה נחשבת כתקופת שירות לצורך צבירת מספר ימי חופשת מנוחה וחופשת מחלה, גם אם העובד רכש זאת לגמלאות ולפיצויי פיטורים ושולמו 18.5%. (נב/46)

33.446

בתקופת חופשת ללא משכורת חלים על עובד כל האיסורים והחובות המוטלים בשירות (כגון: סייגים לפעילות מפלגתית, סייגים לעבודה פרטית, ראה פרקי משנה 42.3 עד 42.5 ופרק 43).

33.447

עובד היוצא לחופשה ללא משכורת, ידאג בעוד מועד לסידורים הדרושים בכדי להבטיח את שובו למשרתו מייד בסיום החופשה, הגשת הבקשה להארכת חופשה ללא משכורת אינה פוטרת את העובד מהתייצבות לעבודה עם סיום החופשה אם עד לאותו מועד לא אושרה ההארכה. אי-שובו של עובד לעבודה בסיום חופשה ללא משכורת, רואים אותה כהיעדרות ללא רשות (ראה פרק 44).

33.45 - עבודה פרטית בתקופת חופשה ללא משכורת

33.451

ציין עובד בבקשתו לחופשה ללא משכורת (מדף 2470) שהוא מתכוון לעבוד עבודה פרטית בתקופת החופשה, והאחראי או נציבות שירות המדינה, אישרו את בקשתו לחופשה ללא משכורת, ייראה האישור כאילו הוא חל גם על עבודה פרטית שהעובד ציין בבקשתו. עובד כנ"ל ימלא בנוסף לבקשה לאישור חופשה ללא משכורת (מדף 2470), גם טופס (מדף 2470/1) כאמור בפסקה 33.420.

33.452

על היתר לעבודה פרטית בעת חופשה ללא משכורת, ראה סעיף 42.45.

33.46 - התנאה לאישור חופשה ללא משכורת

33.461

(א) מתן אישור לחופשה ללא משכורת, לעובד שהשלים שלוש שנות שירות הנושאות זכות לגמלאות, והזכאי לצאת לחופשה ללא משכורת על-פי החוק והוראות התקשי"ר, יותנה בהתחייבות לשלם לאוצר המדינה תשלומים חודשיים של 5% מהמשכורת שהיו מגיעות לו אלמלא נעדר, המיועדים לכיסוי גמלת שאירים במקרה הצורך. בכל מקרה כאשר לעובד תקופת שירות רצופה (הכוללת שירות ארעי רצוף עד להעברתו לקביעות) של שלוש שנים, יחויב לשלם 5%, כאמור לעיל. (על נוהל גביה - ראה סעיף 33.47);

(ב) לחילופין, רשאי עובד שאושרה בקשתו לצאת לחופשה ללא משכורת, לבקש שתקופת החופשה תובא בחשבון כתקופת שירות לצורך גמלאות או פיצויי פיטורים, בתנאי שישלם לאוצר המדינה תשלומים חודשיים של 18.5% מהמשכורות שהיו מגיעות לו אלמלא נעדר. האחראי מוסמך לאשר בקשה זו. בכל מקרה כאשר לעובד תקופת שירות רצופה (הכוללת שירות ארעי רצוף עד להעברתו לקביעות) של שלוש שנים, ניתן לגבות ממנו 18.5%, כאמור לעיל. (על נוהל גביה - ראה סעיף 33.47);

(תקנות שירות המדינה (גמלאות) (תשלומים לעניין סעיף 11(4) לחוק), התשל"ו-1976)

(ג) האמור בנסמכים (א) ו-(ב) לעיל, אינו חל על עובד שיצא לחופשה ללא משכורת בכדי להתגייס לשירות קבע בצה"ל. זכויותיו לגמלאות לתקופה זו תישמרנה בשירות המדינה לפי הוראות חוק הגמלאות. עובד כאמור, לא יהיה זכאי למענק שחרורים מצה"ל בעד תקופת שירותו בשירות קבע בצה"ל.
(17/נז)

33.462

אין לאשר לעובד שטרם השלים שלוש שנות שירות הנושאות זכות לגמלאות, תשלום של 18.5% לשם רכישה זכויות לגמלה כאמור לעיל, אף אם ביקש זאת.

33.463

מוסמך לאשר חופשה ללא משכורת, (כאמור בפסקה 33.431), רשאי לפטור עובד מתשלום 5% כאמור לעיל אם שוכנע שהעובד אינו עתיד להשתכר בעת החופשה ללא משכורת וכן עובד אשר לפני יציאתו לחופשה ללא משכורת, השלים 35 שנות שירות מלאות. על רכישה זכויות לגמלאות בתקופת החופשה ללא משכורת, ראה גם פסקה 85.133.
(17/נז)

33.464

תשלום בעד ביטוח הדדי בעת חופשה ללא משכורת

(א) עובד המשלם פרמיה לצורך ביטוח הדדי של עובדי המדינה והמבקש להמשיך לשלם את הפרמיה בעת היותו בחופשה ללא משכורת, לשם הבטחת זכויותיו בביטוח זה, יסדיר את התשלום עם חשב המשרד;

(ב) הביע עובד את רצונו להמשיך ולשלם את דמי הביטוח, אולם חשב המשרד לא הספיק לגבותם, ישלם החשב בסכום חד-פעמי את יתרת דמי הביטוח של אותו עובד עד תום השנה האזרחית (31.12) או עד גמר חופשתו של העובד, הכל לפי התאריך המוקדם יותר;

(ג) יתרת סכום הפרמיה תחושב לפי מכפלת מספר החודשים עד תום השנה האזרחית בסכום הפרמיה החודשית הידועה במועד התשלום; כפי שמפרסם החשב הכללי מדי פעם;

(ד) על יחידת המשכורת לפתוח כרטיס חו"ז ולדאוג לגבות מהעובד בעת היותו בחופשה או עם שובו לעבודתו את הסכום ששולם בעבורו, במקרה של פרישה ינוכו התשלומים האמורים מסכומים שיגיעו לעובד עם פרישתו בעת סיום ההתחשבנות אתו;

(ה) מנהל משאבי אנוש יודיע בכתב לעובד היוצא לחופשה ללא משכורת כי עליו להסדיר את תשלומיו לביטוח ההדדי, כאמור בנסמן (א) לעיל. יצא העובד לחופשה מבלי שהסדיר את תשלומיו כאמור, יפנה אליו מנהל משאבי אנוש בכתב, לא השיב העובד על המכתב במשך 30 יום, יורה מנהל משאבי אנוש בכתב לחשב המשרד ועותק לעובד לפעול בהתאם לנסמן (ב), לאחר מכן יחולו הוראות נסמן (ד);

(ו) לא נמצאה דרך לגבות מן העובד את חובו, תוגש נגדו תביעה משפטית בגין חוב שלא שולם.